

Sygn. akt IV Ca 15/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2015r.

Sąd Okręgowy w S. IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Dorota Curzydło

Sędziowie SO: Wanda Dumanowska (spr.), Andrzej Jastrzębski

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Zadrozna

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2015 r., w S.

na rozprawie

sprawy z wniosku J. R. (1)

z udziałem S. R. (1)

o podział majątku

na skutek apelacji uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego w L.

z dnia 26 sierpnia 2014 r. sygn. akt VI Ns 460/13

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w zakresie punktów I i III w ten sposób, że:

a) w punkcie I łączną wartość nieruchomości ustalić na kwotę 328 391 zł (trzysta dwadzieścia osiem tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt jeden złotych)

b) w punkcie III zasądzoną kwotę 103 205,74 zł obniżyć do kwoty 88 193,57 zł (osiemdziesiąt osiem tysięcy sto dziewięćdziesiąt trzy 57/100 złotych), której płatność rozłożyć na 3 raty: pierwsza w kwocie 30 000 zł płatna do dnia 31 grudnia 2015 r., druga w kwocie 30 000 zł płatna do dnia 31 marca 2016 r. i trzecia w kwocie 28 193,57 zł płatna do 30 czerwca 2016r., z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności każdej raty, z tym że nie uiszczenie którejkolwiek rat w terminie powoduje natychmiastowość wymagalności całego pozostałego roszczenia,

2. oddalić apelację w pozostałym zakresie,

3. zasądzić od wnioskodawczyni J. R. (1) na rzecz uczestnika postępowania S. R. (1) kwotę 420 zł (czteryście dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu części kosztów postępowania apelacyjnego,

4. zasądzić od uczestnika postępowania S. R. (1) na rzecz wnioskodawczyni J. R. (1) kwotę 1530 zł (jeden tysiąc pięćset trzydzieści złotych) podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu części kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wnioskodawczyni w postępowaniu apelacyjnym,

5. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w B. na rzecz adwokata A. K. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu części kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wnioskodawczyni w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni J. R. (1) wystąpiła z wnioskiem o dokonanie podziału majątku wspólnego należącego do niej i jej byłego męża S. R. (1). Wskazała przy tym, że w skład tegoż majątku wchodzi:

- prawo użytkowania wieczystego nieruchomości wraz z odrębną własnością budynku (dom bliźniaczy), dla którego Sąd Rejonowy w L.IX Zamiejskowy Wydział ksiąg Wieczystych w B. prowadzi księgę wieczystą (...) - o wartości 375.000 zł; udział wynoszący 1/2 w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej oraz „udział w wysokości 2/3 w posadowionym tam budynku gospodarczym (sklep motoryzacyjny), dla których to Sąd Rejonowy w L. IX Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych w B. prowadzi księgę wieczystą (...) - o wartości 80.000 zł; wartość sklepu motoryzacyjnego (firma PHU (...)) - o wartości 366.000 zł brutto; samochód marki D. (...) o numerze rejestracyjnym (...) (uczestnik postępowania dokonał jego sprzedaży w 2008 lub 2009 roku) - o wartości 12.000 zł, według stanu na dzień 2005 roku; pięć kompletów wypoczynkowych oraz mebli stołowych o wartości około 5.000 zł; komplet mebli kuchennych pod zabudowę o wartości około 12.000 zł; meble łazienkowe pod zabudowę o wartości około 2.000 zł; sprzęt elektroniczny oraz sprzęt AGD o wartości około 3.000 zł. Wnioskodawczyni podniosła, że wedle jej wyliczeń wartość szacunkowa majątku wspólnego wynosi łącznie 855.000 zł. Przedstawiła także propozycje podziału, które kilkakrotnie modyfikowała. Zastrzegła przy tym, że w przypadku, gdyby uczestnik postępowania nie zgodził się na zawarcie ugody, poddaje sprawę pod rozstrzygnięcie Sądu.

Uczestnik postępowania S. R. (1) przychylił się do wniosku o podział majątku. Nie wyraził jednak zgody na propozycje ugody zaproponowane przez wnioskodawczynię. Zakwestionował podawaną przez nią wartość nieruchomości. Wskazał, że w przypadku rzeczy ruchomych, uczestnicy postępowania dokonali już podziału w oparciu o umowę z dnia 10 listopada 2005 roku. Nadmienił, iż obecnie nikt nie jest w stanie stwierdzić, jakie rzeczy ruchome wzięła każda ze stron w 2005 roku. Stwierdził, że przywołana umowa zachowała ważność co do podziału rzeczy ruchomych, a okazała się nieważna co do nieruchomości. Uczestnik postępowania zgodził się spłacić wnioskodawczynię z tytułu przypadających jej udziałów w prawie użytkowania wieczystego obu nieruchomości, pod warunkiem jednak dokonania stosownych wyliczeń. Wniósł w tym miejscu o uwzględnienie spłat kredytu hipotecznego oraz poczynionych przez niego nakładów na nieruchomości. S. R. (1) zaprotestował przeciwko wydzieleniu wnioskodawczyni lokalu w nieruchomości wspólnej. Nie wyraził także zgody na oszacowanie wartości wspólnego przedsiębiorstwa wskazując, że było ono przedmiotem umowy z dnia 10 listopada 2005 roku.

Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy w L. VI Zamiejskowy Wydział Cywilny w B. oddalił wniosek o podział majątku (punkt 1 sentencji), ustalił że wnioskodawczyni i uczestnik postępowania ponoszą we własnym zakresie koszty postępowania związane ze swoim udziałem (punkt 2 sentencji) oraz zasądził od wnioskodawczyni (punkt 3 sentencji) i uczestnika postępowania (punkt 4 sentencji) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w L. po 477,51 zł, tytułem zwrotu kosztów sądowych wyłożonych z urzędu.

Wnioskodawczyni J. R. (1) zaskarżyła powyższe orzeczenie apelacją, domagając się jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazała, że Sąd Rejonowy w sposób niewłaściwy ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności zaś błędnie przyjął, iż w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie jest możliwe dokonanie podziału majątku dorobkowego stron.

Uczestnik postępowania S. R. (1) w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz od wnioskodawczyni zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2013r. Sąd Okręgowy w S. uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu

w L. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Okręgowy stwierdził, iż obowiązek działania Sądu z urzędu oznacza, że Sąd

ma obowiązek podejmować inicjatywę dowodową jeżeli z twierdzeń i zarzutów stron wynika okoliczność istotna dla ustalenia składu i wartości majątku podlegającemu podziałowi. Z tym jednak zastrzeżeniem, że nie ma obowiązku wszczynania postępowania w tym zakresie, w którym nie są podnoszone twierdzenia stron. Nadto w wypadku, gdy strony są reprezentowane przez pełnomocników to główna inicjatywa dowodowa należy do stron.

Sąd Okręgowy dalej wskazał, iż obowiązek ustalenia składu i wartości składników majątku wspólnego jest ściśle powiązany z obowiązkiem merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Zdaniem Sądu Okręgowego oznacza to, że również w sytuacji, gdy strony są skonfliktowane, wielokrotnie zmieniają swoje stanowiska a według sądu przeprowadzone dowody nie są wystarczające do ustalenia składu i stanu majątku wspólnego, Sąd nie może uchylić się od merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy i oddalić wniosków o podział majątku wspólnego. Obowiązkiem sądu jest bowiem dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego zarówno w oparciu o reguły normujące ciężar odwołu jak i zasady wynikające z art. 233 § 1 kpc. Jest to podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądownictwa, a więc rozstrzygnięcia kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału.

Nadto Sąd Okręgowy wskazał, iż przy ponownym rozpoznawaniu sprawy, rolą Sądu Rejonowego będzie przede wszystkim rozważenie, czy zasadnym jest uzależnianie rozstrzygnięcia merytorycznego od wyceny nieruchomości podlegających podziałowi przez biegłego, skoro obie strony w toku procesu zgodnie stwierdziły, że wartość należących do nich nieruchomości wynosi 350.000 zł. Sąd może bowiem oprzeć swoje ustalenia w tym zakresie na zgodnym stanowisku stron w zakresie wartości nieruchomości, jeżeli nie dokonuje ich fizycznego podziału, czyli przyznaje je w całości jednemu z byłych małżonków. Natomiast wobec twierdzeń stron, iż nieruchomości należąca do majątku wspólnego obciążona jest hipoteką, określając wartość przedmiotów tworzących majątek wspólny, Sąd Rejonowy zobowiązany jest rozważyć czy i w jakim zakresie obciążenie to pomniejsza jej wartość. Co do roszczeń wnioskodawczyni dotyczących pożytków, przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy winien wziąć pod uwagę stanowisko wyrażone w postanowieniu SN z dnia 20 kwietnia 2011 r., I CSK 661/2010, LexPolonica nr 2573756, iż „Zgodnie z art. 207 k.c., współwłaścicielom przypadają pożytki i inne przychody z rzeczy wspólnej, a także obciążają ich wydatki i inne ciężary związane z tą rzeczą w stosunku do wielkości udziałów. Pobranie przez jednego z nich pożytków ponad przysługujący mu udział rodzi obowiązek zwrotu lub stosownego rozliczenia. Podobnie jest z wydatkami i innymi ciężarami poniesionymi ponad przysługujący udział. W obu wypadkach chodzi o roszczenia z tytułu posiadania rzeczy w rozumieniu art. 618 § 1 k.p.c. Rozstrzygnięcie o tych roszczeniach między współwłaścicielami należy do postępowania o zniesienie współwłasności, z tym że rozstrzygnięcie to obejmuje okres do chwili likwidacji współwłasności”. W zakresie ustalenia wartości przedsiębiorstwa ocenie winna podlegać, zgodnie z przedstawionymi wyżej zasadami, całość zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd nie może ograniczyć się w tym zakresie jedynie do opinii biegłej W. K..

Zdaniem Sądu Okręgowego, na aprobatę zasługiwało natomiast stanowisko Sądu Rejonowego, iż pomiędzy stronami doszło już do częściowego podziału majątku w zakresie ruchomości, stanowiących wyposażenie domu. Poza argumentami przedstawionymi w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia przemawia za tym również treść apelacji wnioskodawczyni, w której uzasadnieniu nie przedstawiono argumentów przeciwnych, mimo treści wniosku wszczynającego postępowanie w sprawie.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2014 roku Sąd Rejonowy w L. VI Zamiejskowy Wydział Cywilny w B.:

I. ustalił, iż w skład majątku wspólnego J. R. (1) i S. R. (1) wchodzi:

1. nieruchomość gruntowa położona w B., dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi Księgę Wieczystą nr (...);
2. nieruchomość gruntowa położona w B. stanowiąca działkę oznaczoną numerem (...), dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi Księgę Wieczystą nr (...),

o łącznej wartości 350.000 zł;

II. przyznał na wyłączną własność uczestnikowi postępowania S. R. (1) wymienione w punkcie I składniki majątku wspólnego;

III. zasądził od uczestnika postępowania S. R. (1) na rzecz wnioskodawczyni J. R. (1) kwotę 103.205,74 zł spłaty, tytułem wyrównania wartości udziałów w majątku wspólnym, z tym ustaleniem, iż termin zapłaty odroczyć i rozłożyć na raty w następujący sposób:

a) pierwsza rata w wysokości 25.000 zł płatna z upływem 5 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia,

b) druga rata w wysokości 25.000 zł płatna z upływem 8 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia,

c) trzecia rata w wysokości 25.000 zł płatna z upływem 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia,

d) czwarta rata w wysokości 28.205,74 zł płatna z upływem 16 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia,

IV. nakazał wnioskodawczyni J. R. (1), aby wydała uczestnikowi postępowania S. R. (1) składniki majątkowe opisane w punkcie I postanowienia, w tym zajmowane przez nią pomieszczenia na nieruchomości opisanej w punkcie I,

V. umorzył postępowanie w pozostałym zakresie,

VI. ustalił, iż uczestnicy ponoszą koszty procesu każdy w zakresie związanym ze swym udziałem w sprawie,

VII. zasądził od wnioskodawczyni J. R. (1) na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w L. kwotę 477,51 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych wyłożonych z urzędu,

VIII. zasądził od S. R. (1) na rzecz Skarbu Państwa - Sądu R. w L. kwotę 477,51 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych wyłożonych z urzędu,

IX. przyznał od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w L. na rzecz adwokata A. K. kwotę 3.600 zł powiększoną o obowiązującą stawkę podatku VAT oraz kwotę 14,20 zł tytułem udzielonej z urzędu pomocy prawnej świadczonej wnioskodawczyni.

Przedmiotowe orzeczenie zostało oparte na następujących ustaleniach: Wnioskodawczyni J. R. (2) i uczestnik postępowania S. R. (1) pozostawali od dnia 3 sierpnia 1979 r. do 18 października 2005 r. w związku małżeńskim, który rozwiązany został przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 18 października 2005 r. w sprawie I RC 813/05.

Majątek stron powstał w czasie trwania związku małżeńskiego W ich małżeństwie obowiązywał ustrój ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej. Strony nie zawierały umów majątkowych małżeńskich. Wnioskodawczyni pracowała zarobkowo przez okres (...) lat trwania związku małżeńskiego, zaś w pozostałym okresie zajmowała się utrzymaniem gospodarstwa domowego i opieką nad dziećmi, a także pomagała uczestnikowi postępowania w prowadzeniu działalności gospodarczej. Uczestnik postępowania do roku 1999 pracował w Wojewódzkiej K. (...)S., a następnie do roku 2005 prowadził działalność gospodarczą w postaci sklepu motoryzacyjnego.

Przed ustaniem wspólności małżeńskiej strony zaciągnęły dwa kredyty zabezpieczone hipoteką na nieruchomościach stanowiących przedmiot majątku wspólnego w walucie obcej (...) w (...) Bank (...). Kredyty zostały zaciągnięte na potrzeby prowadzonego wspólnie gospodarstwa domowego oraz na remont domu. Pierwszy z kredytów zaciągnięty

został w dniu 3 czerwca 2004 r. w kwocie 15.460 (...), zaś w dniu 7 lutego 2005 r. kolejny kredyt w kwocie 64.575 (...). Raty kredytowe z obu umów kredytowych spłacał wyłącznie uczestnik postępowania i łącznie do dnia 6 sierpnia 2014 r., poprzedzającego termin wydania orzeczenia w przedmiotowej sprawie, spłacił raty obu kredytów w łącznej kwocie 143.588,52 zł.

Wnioskodawczyni wyprowadziła się ze wspólnie zajmowanej nieruchomości w dniu 1 lipca 2005 r., zaś uczestnik postępowania pozostał z małoletnim synem.

Obecnie uczestnik postępowania pracuje w Niemczech w firmie sprzątającej i uzyskuje dochód w wysokości 800 EURO miesięcznie, z tego jego koszty utrzymania wynoszą 350 EURO, a pozostała część czyli 450 EURO przeznacza na spłatę rat kredytowych i utrzymanie wspólnych nieruchomości. Rata kredytowa wynosi w przypadku obu kredytów około 1600 złotych łącznie.

Na nieruchomości stron znajduje się budynek gospodarczy, w którym urządzone jest tzw. „letnie mieszkanie”, zaś w budynku mieszkalnym dwukondygnacyjnym znajdują się dwa lokale mieszkalne i dwa pokoje z aneksem kuchennym. W przyszłości uczestnik postępowania ma zamiar lokale te wynajmować i w ten sposób uzyskiwać określone dochody.

Wnioskodawczyni po wyprowadzeniu się ze wspólnej nieruchomości w dniu 1 lipca 2005 r. wielokrotnie zmieniała miejsce zamieszkania na terenie Polski, jak również za granicą. W tym czasie pracowała zarobkowo, w pewnych okresach była zarejestrowana jako osoba bezrobotna.

Majątek wspólny wnioskodawczyni J. R. (1) i uczestnika postępowania S. R. (2) stanowią: nieruchomość gruntowa położona w B., dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą o nr (...) oraz nieruchomość gruntowa położona w B. stanowiąca działkę oznaczoną w ewidencji nieruchomości nr (...), dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą o nr (...) o łącznej wartości 350.000,00 zł.

Analizując ustalone w sprawie okoliczności przez pryzmat art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c., art. 622 § 2 k.p.c, art. 623 k.p.c, art. 624 k.p.c., art. 212 § 2 i 3 k.c. w zw. z art. 688 k.p.c. i art. 567 § 3 k.p.c., Sąd I instancji zauważył, że strony zgodnie twierdziły, iż w skład ich majątku wspólnego wchodziły dwie nieruchomości o łącznej wartości 350.000 zł.

W zakresie ustalenia wartości majątku wspólnego, Sąd Rejonowy uznał, że rozstrzygnięcie merytoryczne sprawy nie jest uzależnione od wyceny nieruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego, a to wobec zgodnego oświadczenia stron, iż wartość ta wynosi 350.000 zł. Wprawdzie, w trakcie ostatniego terminu rozprawy, uczestnik postępowania wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania wartości nieruchomości wobec – jak twierdził – zniszczenia nieruchomości przez osoby bezdomne, którym wnioskodawczyni wynajęła lokale znajdujące się w w/w nieruchomości. Tym niemniej - zdaniem Sądu - okoliczność ewentualnego zniszczenia mienia przez osoby trzecie w stosunku do przedmiotowego postępowania winna stanowić przedmiot postępowania karnego, ewentualnie odrębnego postępowania cywilnego w trybie przepisów regulujących czyny niedozwolone, nie może zaś stanowić jakichkolwiek przesłanek warunkujących ustalenie wartości nieruchomości w sprawie o podział majątku wspólnego. W rezultacie Sąd oddalił wniosek dowodowy uczestnika postępowania o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania wartości nieruchomości.

Sąd Rejonowy kierując się zgodną wolą wnioskodawczyni i uczestnika postępowania zaaprobował zaproponowany przez strony sposób podziału majątku wspólnego i przeprowadził go zgodnie z ich wolą, w ten sam sposób ustalił wartość poszczególnych przedmiotów majątku wspólnego. Miał przy tym na uwadze fakt, iż z pisma procesowego pełnomocnika wnioskodawczyni z dnia 1 sierpnia 2014 r. (k. 498) wynika, że ostatecznie wolą wnioskodawczyni jest, by obie nieruchomości wchodzące w skład majątku wspólnego zostały przyznane na wyłączną własność uczestnikowi postępowania z obowiązkiem spłaty na jej rzecz kwoty 175.000 zł. Na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2014r. (k. 483 v.) obie strony zgodnie oświadczyły, że wartość obu nieruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego wynosi 350.000 zł. W tych okolicznościach późniejsze zmienne twierdzenia uczestnika postępowania co do wartości

nieruchomości nie mogły zostać uznane za uzasadnione, a zmierzały wyłącznie do przedłużenia i tak już długo trwającego postępowania.

Sąd I instancji uwzględnił okoliczność, iż od co najmniej 1 lipca 2005 r. to uczestnik postępowania zajmuje całą nieruchomość, zamieszkuje na niej wraz z obecną małżonką, ponadto po opuszczeniu nieruchomości przez wnioskodawczynię, zajmował się tam małoletnim synem. Ponadto ma stałą pracę, która zapewnia stabilny dochód w kwocie 800 EURO miesięcznie. W przyszłości zaś ma zamiar wynajmować zarówno lokale mieszkalne znajdujące się na w/w nieruchomości, jak również pokoje z aneksem kuchennym.

Powyższe okoliczności w ocenie Sądu zapewnią S. R. (1) realne możliwości uiszczenia spłaty, pozwolą chociażby na zaciągnięcie stosownego kredytu na ten cel, którego spłata mogłaby zostać zabezpieczona poprzez wpis hipoteki na przedmiotowej nieruchomości.

Sąd Rejonowy podkreślił, że co do zasady przedmiotem podziału majątku wspólnego są w zasadzie tylko aktywa. Podział ów nie obejmuje natomiast długów. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, zaznaczył jednak, że w sytuacji, gdy nieruchomość w wyniku podziału majątku wspólnego przypada uczestnikowi, którego obciążono na rzecz wnioskodawczyni określoną kwotą z tytułu wyrównania wartości udziałów w majątku wspólnym, to przede wszystkim uczestnika, jako właściciela lokalu i dłużnika rzeczowego, obciąża uregulowanie należności na rzecz wierzyciela wynikającej z wpisu hipoteki. Nieuwzględnienie zatem przy ustaleniu dopłat przez uczestnika wysokości obciążającej nieruchomość hipoteki może doprowadzić do tego, że uczestnik postępowania jako dłużnik rzeczowy spłaci sam dług hipoteczny, w którym wnioskodawczyni nie będzie już partycypowała, zwłaszcza że uczestnik nie będzie mógł przeciwko niej skutecznie dochodzić z tego tytułu swych roszczeń. W rezultacie przy szacowaniu składników majątku wspólnego należy uwzględnić obciążenie zmierzające rzeczywistą wartość tych składników majątkowych, w szczególności obciążenie o charakterze praworzeczowym, za które ponosi odpowiedzialność każdorazowy właściciel nieruchomości, zwłaszcza obciążenie hipoteką i prawami dożywocia. Wartość takich obciążeń odlicza się zarówno przy ustaleniu składników majątku wspólnego, jak i przy zaliczeniu wartości przyznanej jednemu z małżonków nieruchomości na poczet przysługującego mu udziału w majątku wspólnym.

Sąd Rejonowy w pełni podzielając powyższy pogląd Sądu Najwyższego uznał jednak, że na gruncie przedmiotowej sprawy nie może mieć on zastosowania, z uwagi na zamiar uczestnika postępowania uzyskiwania dochodów z przyznanej mu nieruchomości. Podkreślił w tym miejscu, że z zeznań S. R. (1) wynika, iż po powrocie do kraju zamierza on wynajmować lokale mieszkalne, w tym dwa pokoje z aneksami kuchennymi zlokalizowane na przyznanej mu nieruchomości. Zdaniem Sądu czynsz z wynajęcia tych lokali stanowić będzie formę zarobkowania uczestnika postępowania, a zatem uzyskiwania przez niego określonych dochodów. W rezultacie rażącym nadużyciem prawa podmiotowego byłoby obciążenie wnioskodawczyni przy zasądzeniu spłaty na jej rzecz pomniejszeniem wartości nieruchomości o obciążenie hipoteczne na niej występujące. Skoro bowiem uczestnik postępowania będzie uzyskiwał dochody z przyznanej mu nieruchomości, to zasadnym i zgodnym z zasadami współżycia społecznego będzie, niepomniejszanie spłaty na rzecz wnioskodawczyni o wartość obciążenia hipotecznego. Co istotne, orzeczenie o podziale majątku wspólnego nie spowoduje skutku w postaci zwolnienia wnioskodawczyni z zobowiązania kredytowego, bowiem w dalszym ciągu pozostaje ona stroną stosunku obligacyjnego – umowy kredytu.

Odmiennie została potraktowana przez Sąd I instancji kwestia dotychczasowej spłaty kredytu przez uczestnika postępowania. Zgodnie z ustalonym w sprawie stanem faktycznym w trakcie trwania związku małżeńskiego strony zawarły z bankiem (...) dwie umowy kredytowe w obcej walucie (...), tj. w dniu 3 czerwca 2004 r. kredyt w kwocie 15.460 (...) oraz w dniu 7 lutego 2005 r. kredyt w kwocie 64.575(...). Raty kredytowe z obu umów kredytowych spłacał wyłącznie uczestnik postępowania i łącznie do dnia 6 sierpnia 2014 r., poprzedzającego termin wydania orzeczenia w przedmiotowej sprawie, spłacił raty kredytu w łącznej kwocie 143.588,52 zł. W rezultacie po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej z majątku odrębnego uczestnika postępowania na poczet majątku wspólnego uiszczona została w/w kwota. Zatem połowę tej kwoty, tj. 71.794,26 zł stanowiły nakłady uczestnika postępowania na majątek wspólny. O tę też kwotę Sąd pomniejszył należność, którą przyznał wnioskodawczyni z tytułu dopłaty do wyrównania udziałów w majątku wspólnym (175.000 zł – 71.794,26 zł = 103.205,74 zł).

Jednocześnie Sąd płatność kwoty 103.205,74 zł rozłożył stosownie do treści art. 320 k. p. c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., na cztery raty, z tego trzy w kwocie 25.000 zł, zaś czwarta w kwocie 28.205,74 zł, płatne odpowiednio w terminach 5, 8, 12 i 16 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia w przedmiotowej sprawie.

Sąd nakazał jednocześnie wnioskodawczyni J. R. (2), aby wydała uczestnikowi postępowania składniki majątkowe które zostały mu przyznane.

Sąd Rejonowy umorzył postępowania w pozostałym zakresie, a mianowicie wobec ruchomości oraz składników majątkowych wynikających z prowadzonej przez uczestnika postępowania działalności gospodarczej, mając w tym zakresie na uwadze zgodne oświadczenie stron, iż w skład majątku wspólnego wchodzi wyłącznie dwie nieruchomości (k. 483).

Orzeczenie o kosztach postępowania wydano zgodnie zasadą z art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którą każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie, co oznacza, że obciążają go koszty tej czynności, które sam dokonał oraz czynności podjętej (np. przez sąd) w jego interesie.

W punkcie VII i VIII Sąd na podstawie art. 83 ust. 1 i 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zasądził od wnioskodawczyni oraz uczestnika postępowania na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w L. kwotę po 477,51 zł tytułem wynagrodzenia przyznanego biegłym w toku postępowania. Kwota powyższa została pierwotnie wypłacona biegłym ze środków budżetu państwa.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni była reprezentowana przez fachowego pełnomocnika procesowego – adwokata ustanowionego z urzędu. Koszty jego zastępstwa procesowego Sąd ustalił w oparciu o § 7 ust. 1 pkt 10 w zw. z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu na kwotę 3.600 zł.

W rezultacie Sąd przyznał od Skarbu Państwa Sądowi Rejonowego w L. na rzecz adwokata A. K. kwotę 3.600 zł powiększoną o 23 % stawkę podatku VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu oraz poniesione przez pełnomocnika wydatki wskazane w spisie kosztów (k. 499).

Uczestnik postępowania zaskarżył powyższe postanowienie – w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punkcie I i III sentencji apelacją, domagając się jego zmiany, poprzez ustalenie, że wartość majątku wspólnego stron nie stanowi kwota 350.000 zł lecz kwota ustalona w oparciu o opinię biegłego z zakresu wyceny nieruchomości i odstąpienie od zasądzenia od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni jakiegokolwiek kwoty tytułem wyrównania wartości udziałów w majątku wspólnym, ewentualnie jego uchylenia we wskazanym zakresie i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Nadto wniósł o zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania. Skarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 233 k.p.c., poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego, a w konsekwencji niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, błędne przyjęcie, że strony zgodnie uznały, iż wartość wspólnego majątku wynosi 350.000 zł, pominięcie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wyceny majątku, nieuwzględnienie przy ustalaniu wartości dopłaty wartości zobowiązań kredytowych pozostających do spłacenia według stanu na dzień 12 sierpnia 2014 r. oraz wartości nakładów poczynionych przez uczestnika na majątek wspólny.

Wnioskodawczyni, w odpowiedzi na apelację, wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na rzecz reprezentującego ją z urzędu pełnomocnika wynagrodzenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zauważyć należy, że bacząc na treść art. 382 k.p.c., sąd II instancji ma nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych dowodów (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1998 r., II CKN 704/97 - za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex). Sąd II instancji nie ogranicza się zatem tylko do

kontroli sądu I instancji, lecz bada ponownie całą sprawę, a rozważając wyniki postępowania przed sądem I instancji, władny jest ocenić je samoistnie. Postępowanie apelacyjne jest przedłużeniem postępowania przeprowadzonego przez pierwszą instancję, co oznacza, że nie toczy się on na nowo.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił Sądowi rozpoznającemu apelację na konstatację, że dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia stanu faktycznego stanowiące podstawę wydania zaskarżonego wyroku i wyciągnięte na ich podstawie wnioski nie były prawidłowe, dlatego postanowieniem z dnia 27 lutego 2015 roku Sąd Okręgowy w S. dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości na okoliczność ustalenia aktualnej wartości nieruchomości objętych niniejszą sprawą z uwzględnieniem nakładów poczynionych przez uczestnika po ustaniu wspólności majątkowej oraz stopnia dewastacji nieruchomości przez użytkowników dopuszczonych przez wnioskodawczynię. W opinii z dnia 20 maja 2015r. biegły sądowy z zakresu (...), ustalił aktualną wartość nieruchomości położonych w B. przy ul. (...), a stanowiącej zabudowane działki gruntu o nr (...) obrębu (...) B., wg stanu na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej stron, na kwotę 328.391 zł (dowód: opinia biegłego str. 72 – 660).

Wysokość kwoty, którą spłacił uczestnika postępowania, na dzień 5 sierpnia 2015r., z tytułu kredytów obciążających nieruchomości, będące przedmiotem podziału, wynosi 164 003,86 zł (dowód: zaświadczenie (...) k- 703-704).

Przechodząc do rozważania zasadności zarzutów apelacji w pierwszej kolejności wskazania wymaga, iż do postępowania o podział majątku wspólnego, po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami stosuje się odpowiednio, na podstawie odesłania z art. 46 k.r.o. i art. 567 § 3 k.p.c., przepisy o dziale spadku, zaś w oparciu o art. 688 k.p.c., na podstawie kolejnego odesłania, odpowiednie zastosowanie mają przepisy o zniesieniu współwłasności. Sprawy działowe rozpoznawane są w postępowaniu nieprocesowym. Cechą zaś charakterystyczną postępowań nieprocesowych, odróżniającą je od postępowań procesowych, jest działanie Sądu z urzędu. Stanowi o tym art. 684 k.p.c.

Stosownie do art. 684 k.p.c., który ma odpowiednie zastosowanie poprzez art. 567 § 3 k.p.c., do postępowania o podział majątku, skład i wartość majątku podlegającego podziałowi ustala sąd. Wartość tych składników ustala się według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej i według cen obowiązujących w chwili zamknięcia rozprawy. W przypadku, gdy przyczyną ustania wspólności majątkowej jest orzeczenie rozwodu, datą ustania tej wspólności jest dzień uprawomocnienia się wyroku, a nie dzień orzeczenia rozwodu (vide: uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2010 r., IV CSK 429/09 - Lex).

Chwilą właściwą zatem dla określenia wartości majątku byłych małżonków jest chwila dokonania podziału tego majątku, tj. chwila zamknięcia rozprawy poprzedzającej wydanie orzeczenia co do istoty sprawy.

Obowiązek działania Sądu z urzędu oznacza, że Sąd ma obowiązek podejmować inicjatywę dowodową. Z tym jednak zastrzeżeniem, że nie ma obowiązku wszczynania postępowania w tym zakresie, w którym nie są podnoszone twierdzenia stron. Nadto w wypadku, gdy strony są reprezentowane przez pełnomocników to główna inicjatywa dowodowa należy do stron. Nie jest jednak wykluczone dopuszczenie dowodu z urzędu.

Skoro zatem, w tzw. sprawach działowych ustalenie wartości dzielonego majątku należy do Sądu, Sąd meriti powinien zawsze tę wartość ustalić działając z urzędu. Przy czym nigdy nie jest dla niego wiążące w tym względzie stanowisko współwłaścicieli – współuprawnionych (vide: uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2006 roku, IV Cz 34/2006 – Lex).

W realiach rozpoznawanej sprawy uczestnik postępowania zgłosił w toku postępowania przed Sądem I instancji wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia wartości nieruchomości stanowiących majątek wspólny stron. Sąd Rejonowy uznał jednak, iż wcześniejsze oświadczenie złożone przez skarżącego w tym zakresie, wyłącza konieczność szczegółowego badania tej kwestii i oddalił złożony w tej mierze wniosek dowodowy.

Zdaniem Sądu Okręgowego decyzja Sądu Rejonowego była błędna. Jak bowiem wynika z zaprezentowanych wyżej rozważań prawnych, Sąd przy ustalaniu wartości majątku podlegającego działowi nie był związany wcześniejszym zgodnym stanowiskiem stron. Mógł to zgodnie stanowisko uwzględnić, jeżeli nie budziło ono wątpliwości w świetle pozostałego materiału dowodowego, ale w sytuacji gdy uczestnik postępowania zmienił swoje stanowisko, powinien był zasięgnąć w tym zakresie opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości.

Powyższy błąd został ostatecznie naprawiony w toku postępowania apelacyjnego. Powołany biegły ustalił aktualną wartość nieruchomości położonych w B. przy ul. (...), składającej się z zabudowanych działek gruntu o nr (...) (obręb (...)B.), wg stanu na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej stron, na kwotę 328.391 zł. Opinia biegłego była w szczególności logiczna i poparta zgromadzonym przez niego materiałem dowodowym, dlatego Sąd uznał, iż może być podstawą ustaleń w tym zakresie.

W ocenie Sądu II instancji żądanie skarżącego, dotyczące zaliczenia na poczet należnej wnioskodawczyni spłaty, przypadającej na nią wartości nakładów na nieruchomości, poczynionych przez S. R. (1) już po rozwodzie, nie zasługiwało na uwzględnienie. Biegły sądowy ustalił wartość nakładów poczynionych przez pozwanego na kwotę 60 135 zł. Uwzględniając te nakłady aktualna wartość nieruchomości biegły ustalił na kwotę 388 526 zł. Jednak biorąc pod uwagę, iż na dzień oględzin w budynku mieszkalnym widoczne są skutki zalania wodą, której przyczyną według wnioskodawczyni było prawdopodobnie pęknięcie rury w łazience na poddaszu, brak jest liczników wody, które zostały przez uczestnika zdemontowane, stan awarii źródeł ciepła, brak zasilania energią elektryczną oraz mając na uwadze, iż stan wykończenia robót w trakcie remontu był na średnio niskim poziomie, biegły ustalił aktualną wartość nieruchomości, z uwzględnieniem nakładów poczynionych przez uczestnika, na kwotę 305 641 zł.

Mając powyższe na uwadze, oraz fakt, iż poniesione przez uczestnika w formie nakładów, wydatki na remont nie miały charakteru nakładów koniecznych, były bowiem podyktowane, nie dążeniem do utrzymania w nie pogorszonym stanie spornych nieruchomości, a chęcią przystosowania ich przez uczestnika do wymogów umożliwiających mu wynajmowanie znajdujących się na ich terenie lokali (nakłady ulepszące), Sąd uznał iż nie należy, ich rozliczać w niniejszym postępowaniu. W założeniu ich celem było zdobycie przez skarżącego dodatkowego źródła dochodów (pożytków). Nie było więc w świetle art. 226 k.c. podstaw do uwzględnienia ich w ramach dokonywanego podziału. Podkreślić przy tym należy, iż opinia biegłego nie potwierdziła dewastacji budynku spowodowanego przez wnioskodawczynię czy też osoby przez nią dopuszczone do zamieszkania.

Odnosząc się z kolei do żądania wnioskodawczyni, uwzględnienia przy ustalaniu wysokości należnej jej spłaty, wysokości pożytków uzyskanych – począwszy od ustania wspólności majątkowej małżeńskiej - przez uczestnika postępowania z będących przedmiotem postępowania nieruchomości, należało stwierdzić, że jest ono na etapie postępowania apelacyjnego, bezzasadne.

W toku postępowania przed Sądem Rejonowym J. R. (1) nie wykazała w żaden sposób, nie tylko wysokości owych pożytków. Jej twierdzenia w tym zakresie i składane wyliczenia, należy uznać za gołosłowne. Wnioskodawczyni nie złożyła bowiem w tym zakresie żadnego wniosku dowodowego, poprzestając jedynie na spekulacjach. Przywołać tu można jako przykład pismo wnioskodawczyni z dnia 16 września 2013r., w którym stwierdza, iż uczestnik osiągnął pożytki w kwocie co najmniej 175000 zł, jednak nie wnioskuje na tę okoliczność żadnych wniosków dowodowych. Pismo to zostało złożone w odpowiedzi na stanowisko uczestnika, który wyliczył szczegółowo pożytki osiągnięte w okresie od maja 2008r., czyli po dokonaniu nakładów. Do swojego stanowiska procesowego uczestnik dołączył listy wpłat czynszu najmu i wykaz poniesionych kosztów, w tym również wyliczenie pracy własnej, którą musiał włożyć aby pożytki osiągnąć. Doręczając odpis tego pisma wnioskodawczyni Sąd rejonowy pouczył ją o konieczności składania wniosków dowodowych (vide: k- 96, doręczenie k-140). Odpowiadając na to pismo wnioskodawczyni wskazała, iż pożytki wyniosły 100 000 zł (vide: k- 223), jednak i wówczas nie złożyła żadnych wniosków dowodowych na potwierdzenie swojego stanowiska.

Ponadto wnioskodawczyni nie zaskarżyła orzeczenia Sądu I instancji, który nie rozliczył pożytków osiągniętych przez uczestnika postępowania, apelacją. Zatem podnoszone przez nią w tej mierze, w toku postępowania apelacyjnego zarzuty i twierdzenia, nie mogły odnieść oczekiwanego przez nią skutku.

Dalej zważyć należy, iż od momentu ustania wspólności majątkowej małżeńskiej między stronami skarżący, ze środków pieniężnych, należących do jego majątku odrębnego, spłacił w ramach zaciągniętego wspólnie z wnioskodawczynią kredytu, wierzytelność w kwocie 164.603,86 zł.

Po uwzględnieniu ww. spłaty, wartość majątku podlegającego podziałowi wynosi, na dzień orzekania, 164.387,14 zł (328 391 – 164 003,86). Nie budzi bowiem wątpliwości fakt, iż wyłożona przez uczestnika postępowania kwota miała charakter nakładu koniecznego na nieruchomości i wynikała z zaciągniętego wspólnie przez strony zobowiązania.

Jednak Sąd nie zgodził się ze skarżącym w kwestii zasadności uwzględnienia przy ustalaniu wysokości przypadającego wnioskodawczyni udziału, wartości zobowiązań kredytowych pozostających do spłacenia, według stanu na dzień 12 sierpnia 2014 roku. Należy w tym miejscu zauważyć, że wydane w niniejszej sprawie orzeczenie pozostanie bez wpływu na istnienie i zakres zaciągniętego przez strony przed laty zobowiązania kredytowego. Zarówno J. R. (1), jak i S. R. (1) pozostaną bowiem w dalszym ciągu kredytobiorcami i oboje nadal będą zobowiązani do solidarnej spłaty wynikającego z tego faktu zadłużenia. Nie sposób w związku z tym założyć, jak czyni to skarżący, że to wyłącznie na nim spocznie ciężar uregulowania wymagalnych w przyszłości rat kredytowych.

Sąd II instancji podzielił przy tym pogląd Sądu Rejonowego, iż zważywszy na zamiar uczestnika postępowania uzyskiwania dochodów z przyznanej mu nieruchomości oraz z uwagi na to, iż nieruchomość ta nie służy jedynie zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych uczestnika postępowania, ustalenie jej wartości z uwzględnieniem obciążenia kredytami zabezpieczonymi hipoteką, nie byłoby rozwiązaniem sprawiedliwym a wręcz prowadziło do pokrzywdzenia wnioskodawczyni. Zauważyć bowiem należy, że czynsz z wynajęcia lokali zlokalizowanych na opisanych wyżej nieruchomościach stanowić będzie formę zarobkowania uczestnika postępowania, a zatem uzyskiwania przez niego określonych dochodów z przyznanego mu na wyłączną własność w wyniku podziału majątku. Skoro więc uczestnik postępowania będzie obok konieczności spłaty obciążeń hipotecznych, uzyskiwał dochody z przyznanego mu nieruchomości, a wnioskodawczyni pozostanie niezmiennie z obowiązkiem spłaty wierzytelności kredytowej zabezpieczonej hipotecznie, to zasadnym będzie, niepomniejszanie spłaty na rzecz wnioskodawczyni o wartość obciążenia hipotecznego.

Podkreślić należy, iż Sądowi Okręgowemu znane jest orzecznictwo Sądu Najwyższego, dotyczące tej kwestii, jednak w stanie faktycznym sprawy, za zasadne Sąd uznał, rozliczenie wartości nieruchomości z odliczeniem jedynie dokonanych już spłat rat kredytów.

W konsekwencji, mając na uwadze fakt, iż udziały stron we wspólnym majątku były równe, wnioskodawczyni winna przyspaść co do zasady spłata udziału w kwocie 88.193,57 zł (164.387,14 zł : 2).

Zgodnie z treścią art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.

Komentowany przepis wprowadza szczególną zasadę wyrokowania dotyczącą przedmiotu orzekania, dając sądowi możliwość wydania orzeczenia zasądzonego roszczenie powoda z uwzględnieniem interesów pozwanego w zakresie czasu wykonania wyroku. Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia zasądzonego świadczenia jest możliwe tylko "w szczególnie uzasadnionych wypadkach". Takie wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (vide: Komentarz do art. 320 Kodeksu postępowania cywilnego. A. Jakubecki – Lex).

Z uwagi na powyższe rozważania, a także możliwości zarobkowe i sytuację majątkową uczestnika postępowania, Sąd II instancji za stosowne rozłożyć mu spłatę należnej wnioskodawczyni kwoty na trzy raty: pierwsza płatna 31 grudnia 2015 roku w kwocie 30.000 zł, druga płatna 31 marca 2016 roku w kwocie 30.000 zł i trzecia płatna 30 czerwca 2016 roku w kwocie 28.193,57 zł.

Z tego też względu Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. Wartość przedmiotu zaskarżenia w niniejszej sprawie wynosiła 103.206 zł. Apelacja uczestnika została uwzględniona w zakresie kwoty 15.012 zł, tj. w 14,5 %. W tym zakresie skarżący wygrał postępowanie apelacyjne i przegrał je w 85,5 %.

Na koszty postępowania apelacyjnego składała się opłata od apelacji w kwocie 1.000 zł, wynagrodzenie pełnomocnika uczestnika 1.800 zł, koszt sporządzenia opinii biegłego 4.312,24 zł – łącznie 7.112,24 zł.

Wnioskodawczyni w toku postępowania apelacyjnego była reprezentowana przez fachowego pełnomocnika procesowego – adwokata ustanowionego z urzędu. Koszty jego zastępstwa procesowego Sąd ustalił w oparciu o § 7 ust. 1 pkt 10 w zw. z § 6 pkt 6 i § 13 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu na kwotę 1.800 zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług. Część tych kosztów tj. kwotę 1530 zł zasądzono od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni, natomiast pozostałą kwotę 270 zł przyznano pełnomocnikowi wnioskodawczyni od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w B..